

Chungtuan nawlpeknak hmangin zohkhenhnak (Care by Secretary order)

Nulepa hna caah thilsining kong (Information for parents)

Hakha Chin | Laiholh

OFFICIAL

Hi catialmi cu upadi lei ruahnak cheuhmi a si lo. Biahalnak na ngeihmi paoh lehnak caah upalei thiamsang bawmhnak hal ding in ruahnak cheuh na si.

Chungum pawl

Chungtuan nawlpeknak in zohkhenhnak cu ze i can dah nguh lai	2
Na fa a umnak ding hmun.....	2
Na fa hmuhnak	2
Riantuantu nih a tuah dingmi	2
Biaceihnak zung nih Chungtuan nawlpeknak in zohkhenhnak kha a thlen (thlen) asiloah a hnon (aa let than) kho maw?.....	2
Biaceihnak zung i a cangmi ah na lungtlin lo ahcun.....	3
Upadi lei ruahnak cheuhnak ka hmuh khawhnak hmun	3
Pehtlaihna kong	3

Ngakchia Biaceihnak Zung i biaceihntu nih chungkhar fonhthannak cu na fa caah a tha bikmi a si lo tiah bia a khiah i na fa kha **Chungtuan nawlpeknak** in zohkhenhnak ah a chiah. Hihi cu na fa himnak le thanchonak kha tihnung dirhmun ah a um ruangah le runvennak a herh ruangah a si.

Chungkhar, Dinfelnak le Innlo Zung (department) i Chungtuan nih hi nawlpeknak tangah na fa caah nulepa rian a ngei. Nangmah telh in ahohmanh nih nulepa rian an ngei lo. A sullam cu zungthen nih nulepa nih fale caah an ngeih tawnmi covo le ttuanvo vialte a ngei tinak a si.

Ngakchia kilvennak lei thiamsang (riantuantu) nih:

- na fa caah timhtuahnak kong kha nangmah he i ruah u law na fa kong biakhiahnak na tuah tikah na hmuhning kha i ceih uh
- na fa, an zohkhenhtu le aa pehtlaimi thiamsang hna telh in midang he bia i ruah.

OFFICIAL

Families,
Fairness
and Housing

Chungtuan nawlpeknak in zohkhenhnak cu zei can dah nguh lai

Chungtuan nawlpeknak in zohkhenhnak cu kum hnih tiang a nguh kho.

Zungthen nih na fa zungzal asiloah caan saupi zohkhenh awkah aa tlakmi pakhatkhat a hmuh men lai. Cu hnu ah zungthen nih zungzal zohkhenhnak lei nawlpeknak asiloah caan saupi zohkhenhnak lei nawlpeknak caah biaceihnak zung ah a hal khawh. Hi nawlpekmi pawl hi na fa kum 18th tlin tiang a hmun.

Na fa kha zungzal asiloah caan saupi zohkhenhtu ding ah aa tlakmi an um lo ahcun, zungthen nih Chungtuan nawlpeknak in zohkhenhnak kha a sauh khawh. Caan sauhternak cu kum hnih chap khawh a si i na fa kum 18 a tlin hlan tiang pek than khawh a si.

Na fa a umnak ding hmun

Biaceihnak zung nih biakhiahnak a tuah lio ah inn in hlatpi ah na fa a um ahcun, an umnak hmun ah na um kho men ko.

Na fa nih thial a herh ahcun, zungthen nih na chungkhar chungin asiloah an theihmi midang he umti dingin timhtuahnak an tuah lai. A si lo ahcun, zohkhenhtu he na um men lai asiloah inn asiloah inn ah mi nih an zohkhenh lai.

Zungthen nih aa tlak tiah an ruah ahcun mi pakhatkhat he an um ti khawh lai.

Zohkhenh mi na fale kha pakhatnak in a tamdeuh ahcun, zungthen nih hmunkhat ah chiah an i zuam lai.

Na fa hmuhnak

Na nulepa he i pehtlaihnik ngeih peng kha na fa caah a biapi. Riantuantu nih ahmuh timhtuahnak ah pehtlaihnik kongah biakhiahnak a tuah lai.

Riantuantu he pehtlaihnik lei tawlirelnak pawl cu tuah khawh a si. Hi tawlirelnak pawl tuahnak ah harnak pakhat khat a um ahcun, tawlirelnak thar tuah awk ah riantuantu kha chawn.

Riantuantu nih a tuah dingmi

Riantuantu nih na fa caah ahmuh plan kha tuahsernak ah chiah ding rian a ngei.

Riantuantu nih a caancaan ah ahmuh plan zohfelnak a tuah lai i an tuah tikah i tel khawhnak caantha an in pek lai. Timhtuahnak lei tinhmi tlinternak he zeitindah thil a kal timi kha an ruah lai.

Biaceihnak zung nih Chungtuan nawlpeknak in zohkhenhnak kha a thlen (thlen) asiloah a hnon (aa let than) kho maw?

Thil sining aa thleng i na fa cu tihnung a si ti lo ahcun, biaceihnak zung nih nawlpeknak kha a hnon khawh (a let than) khawh. Nangmah, na fa le riantuantu nih hi caah sok khawh a si.

I fonh than khawh a si i na fa caah a tha bikmi a si ahcun, chungkhar kilvennak nawlpeknak tuah khawh a si. Hihi a um lawngah a cang lai:

- nawlpekmi a dih hlan ah caan a dih, cun
- nangmah caah biaceihnak zung ah soknak dang a um lo.

Biaceihnak zung i a cangmi ah na lungtlin lo ahcun

Ngakchia Biaceihnak zungah biaceihntu nih biakhiahnak a tuahmi kha na hnatlak lo ahcun, , Biaceihnak Zungpi ah nawlnak tuahnak nawl na ngei. Ngakchia Biaceihzung i nawlpeknak tuah hnu ah nawlpatnak tuah dingin ni 28 caan na ngei.

Nawlpatnak form pawl cu hika in ngah khawh an si:

- Ngakchia i Biaceihzung pakhat poah in
- Biaceihntu i Biaceihnak Zung pakhat paoh in
- County Biaceihzung in.

Ngakchia Biaceihnak Zung biachahnak kha nawlnak tuah dingin biakhiahnak na tuah ahcun upadi lei thiamsang bawmhnak hal a tha bik.

Upadi lei ruahnak cheuhnak ka hmuh khawhnak hmun

Upadi lei bawmhnak tuah khawh menmi kong dothlat:

- biaceihzung ah nangmah ai-awhtu sihni
- mah umnak hmun sihni (Ai-hremi Cahmai pawl chung i ‘Solicitors’ tangah langhtermi)
- Victoria Legal Aid, Melbourne, telefon 1300 792 387
- Law Institute of Victoria, telefon (03) 9607 9311
- Victorian Aboriginal Legal Service Co-op Ltd, telefon 1800 064 865
- Djirra, telefon 1800 105 303
- mah umnak hmun upadi lei riantuanpiaknak.

Pehtlaihna kong

Ngakchia kilven ca riantuantu min: _____

An pehtlaihnaq nambar: _____

Chungkhar pawl, Tlukruannak le Umnak inn zung i an Zungthen:

_____

A dang hngalh na duh ahcun, na umnak hmun Chungkhar, Dinfelnak le Innlo zung i Zungthen kha pehtlaihnaq tuah.

Hi catial hi format dang in hmuh khawhnak dingah pehtlaihnaq tuah. email kua

CpManual@dffh.vic.gov.au

Victorian Cozah nih nawl a pekmi le a chuahmi, 1 Treasury Place, Melbourne.

© Victoria Ramkhulh, Australia, Chungkhar, Dinfelnak le Innlo Zungthen, Biangreithlep (May) 2026.

ISBN 978-1-76171-168-8 (pdf/online/MS word)

[Ngakchia Runvennak Ca-uk – Care by Chungtuan nawlpeknak in Zohkhenhnak](https://www.cpmanual.vic.gov.au/advice-and-protocols/information-sheets/orders/care-secretary-order) ah ngah khawh a si

<https://www.cpmanual.vic.gov.au/advice-and-protocols/information-sheets/orders/care-secretary-order>

2604564